

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ Economics Cost of Loei Rajabhat University Students in Online Teaching and Learning Management

มัทนา โพธิ์นนท์¹ วิไลวรรณ แก้วหานาม¹ วรินทร์ธร โตพันธ์²
E-mail: Sb6240901106@lru.ac.th¹ Sb6240901107@lru.ac.th¹ warinjib@gmail.com²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ประชากรคือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยทั้ง 5 คณะจำนวน 6,919 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของ Taro Yamane ได้จำนวน 392 คน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้นักศึกษาทุกคณะตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 ปี คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จบการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยคือมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ต่อคนพบว่ามีต้นทุนชัดเจนในสัดส่วนที่มากกว่าต้นทุนไม่ชัดเจน โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีต้นทุนมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 104,673.10 บาท/ภาคเรียน รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนเงิน 103,417.49 บาท/ภาคเรียน และน้อยที่สุดคือคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมจำนวนเงิน 90,117.65 บาท/ภาคเรียน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าต้นทุนที่มากที่สุดคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จึงเห็นได้ว่านักศึกษามีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารทางการศึกษาควรนำข้อมูลนี้มาใช้ในการพิจารณาเพื่อวางนโยบายช่วยเหลือนักศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ต้นทุน ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ การเรียนออนไลน์

Abstract

The research aims to study the economics cost of Loei Rajabhat University students in providing online teaching and learning management. The population was 6,919 students of Loei Rajabhat University, which set 392 samples with Taro Yamane's methodology, and used stratified random sampling methods to obtain proportionate from students of all faculties. The tools used to collect data was questionnaires. Analyzed with descriptive statistics, including frequency, average and percentage.

The results showed that the majority of respondents were female, in their 20 years old, faculty of education, second year, the highest graduation before the university was secondary 6, the profession of parents was mainly farmers, the cost of economics per person was found to be an explicit cost more than an implicit cost. The most of all Faculty cost was Faculty of Humanities and Social Sciences amount of 104,673.10 Baht/semester, second was the Faculty of Science and technology amount of 103,417.49 Baht/semester, and the least was the Faculty of Industrial Technology amount of 90,117.65 Baht/semester. Most of the Costs finds that was electronics costs. As a result, students have a growing burden of costs. Therefore, education administrators should use this information for consideration in order to continue to layout student support policies.

Keywords: cost analysis, economics cost, online learning

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษานับว่ามีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์อย่างยิ่งเพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และการลงทุนทางการศึกษาเพื่อเพิ่มรายได้ในอนาคต พัฒนาให้มนุษย์ได้มีการเติบโตด้านสติปัญญาและจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาก่อนการแพร่ระบาดของโควิด 19 จะมีการจัดรูปแบบการ

¹ นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เรียนการสอนแบบปกติ กล่าวคือนักเรียนหรือนักศึกษาจะต้องเดินทางไปเรียนที่สถานศึกษา แต่หลังจากมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และลุกลามไปทั่วโลกทำให้สถานศึกษาต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากแบบปกติเป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีผลกระทบต่ออาจารย์และนักเรียนนักศึกษาอย่างมาก ในส่วนของนักศึกษาปัญหาที่พบคือเรื่องของ เครื่องมือที่ใช้ศึกษา รวมถึงปัญหาในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการเรียนต่างๆเช่น ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าหอพัก ฯลฯ ผลสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ต่ออุปสรรคในการกลับมาเรียนออนไลน์ และมุมมองต่อการศึกษารูปแบบออนไลน์ในระยะข้างหน้า ซึ่งจัดทำโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย สะท้อนว่า ผู้ปกครองกว่า 79.1% มีอุปสรรคในการเรียนออนไลน์ โดยเฉพาะความไม่พร้อมในด้านอุปกรณ์การเรียน โดยกลุ่มผู้ปกครองรายได้น้อยจะมีปัญหาเรื่องของอุปกรณ์การเรียนอย่าง คอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต และอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะกลุ่มที่มีบุตรหลานในวัยเรียนมากกว่า 1 คน และบางส่วนมองว่าต้องมีรายจ่ายค่าอินเทอร์เน็ต (Econ Digest, 2564) ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ทำให้เกิดต้นทุนทางการศึกษาที่แตกต่างจากการศึกษาแบบปกติ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ได้มีงานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับต้นทุนทางการศึกษาไว้หลายงาน ดังเช่นงานของ ลลิต หวังสันติ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาระดับปริญญาโทในหลักสูตรสาขาวิชาธรรม [ภาคพิเศษ] บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆของนักศึกษาตลอดหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับมหาวิทยาลัยได้แก่ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร เป็นจำนวนเงิน 114,000-160,000 บาท 2) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่นค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าตำรา ค่าเอกสารประกอบการบรรยาย ค่าถ่ายเอกสาร ค่าวารสาร ค่าใช้จ่ายในการทำรายงาน ค่าใช้จ่ายในการทำงานค้นคว้าแบบอิสระ ค่ากิจกรรม เฉลี่ยตลอดทั้งหลักสูตรประมาณ 35,511 บาท ทั้งนี้หากนักศึกษาไม่สามารถเรียนจบตามระยะเวลาที่กำหนด นักศึกษาต้องจ่ายค่ารักษาสถานภาพเทอมละ 10,000 บาท (ระยะเวลา 6 เดือน) และ 3) ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่พัก เฉลี่ยทั้งหลักสูตรประมาณ 138,582 บาท โดยต้นทุนที่นักศึกษาต้องจ่ายเฉลี่ยตลอดหลักสูตรประมาณ 291,618 บาท

ในขณะที่ ฐิติพร ต้นดิศรียานุกฤษ และ สันติยา เอกอัคร (2551) ทำการศึกษา เรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนส่วนบุคคลทางตรง เมื่อมีการปรับมูลค่าด้วยอัตราคิดลดแล้วมีค่าเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 281,951.09 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 67,365.32 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 214,585.77 บาท ต้นทุนส่วนบุคคลทางอ้อม เมื่อมีการปรับมูลค่าด้วยอัตราคิดลดแล้ว มีค่าเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 230,842.90 บาท โดยพิจารณาจากค่าเสียโอกาสที่เกิดจากรายได้จากการทำงาน เนื่องจากเมื่อตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี จึงทำให้ต้องสูญเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้จากการทำงานโดยใช้เวลา 6 ส่วนการวิเคราะห์ผลประโยชน์ พบว่าผลประโยชน์ทางตรงเมื่อมีการปรับมูลค่าอัตราคิดลดแล้ว มีค่าเฉลี่ยต่อคนแบบที่ 1 คือ รายได้ที่ได้รับเพิ่มขึ้น ระหว่างรายได้ระดับปริญญาตรี กับ ม.6 เท่ากับ 124,543.84 บาท แบบที่ 2 คือ รายได้ที่เพิ่มขึ้น ระหว่างรายได้ปริญญาตรี กับระดับ ปวช. เท่ากับ 80,526.45 บาท ผลประโยชน์ทางอ้อมมากที่สุด คือ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานหรือหน่วยงาน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ นวลศรี จารุพรรณ (2552) ที่ทำการศึกษารื่องต้นทุนทางการศึกษาของนักศึกษาคณะ บริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง โดยผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนทางการศึกษาของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์โดยรวมเฉลี่ยต่อคนต่อปีเท่ากับ 94,876.60 บาท โดยมีต้นทุนทางตรงของสถานศึกษา เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 41,119.87 บาท และต้นทุนทางตรงส่วนบุคคล เท่ากับ 53,756.78 บาท

ซึ่งจากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาต้นทุนการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบปกติและยังไม่มีงานใด ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์เลย ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนของมหาวิทยาลัยในด้านการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และการวางนโยบายเพื่อรองรับในการแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่มีต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จากการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาด้านทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย เชิงปริมาณ ซึ่งจะทำการนำเสนอในรูปแบบของภาพและตารางพร้อมคำอธิบาย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยโดยจากข้อมูลจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,919 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2563) โดยในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane (1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 378 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการแยกประชากรที่มีประชากรจำนวนมากและแตกต่างกัน ในที่นี้คือแยกตามคณะและคำนวณเพื่อหาสัดส่วนทั้ง 5 คณะ จนครบ 378 คน ดังรายละเอียด ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2563

คณะ	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1. ครุศาสตร์	2,356	128
2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,290	71
3. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,512	83
4. วิทยาการจัดการ	1,459	79
5. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	302	17
รวม	6,919	378

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ถึง 392 คน ดังนั้นจึงนำผลการวิจัยทั้งหมดมาใช้ในการวิเคราะห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษาเอกสารตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยตรวจสอบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์อีก 3 ท่านตรวจเพื่อหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) ก่อนนำเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ามีค่า 1.00 ทุกข้อคำถาม ซึ่งเกินกว่า 0.5 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสาร และแหล่งอ้างอิงที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลนักศึกษา ระเบียบการเก็บค่าบำรุงการศึกษาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการใช้วิธีการส่งแบบสอบถามแบบ Google Form และเก็บด้วยตนเอง ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงโดยคัดเลือกนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยตามจำนวนและสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหา ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และ ร้อยละ

5.1 การวิเคราะห์ต้นทุนเศรษฐศาสตร์ออกเป็น ต้นทุนแข็งชัดและต้นทุนไม่แข็งชัด ประกอบด้วย

5.1.1 ต้นทุนแข็งชัด ได้แก่

1) ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัยโดยตรง ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา (ค่าเทอม) ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ นอกเหนือจากค่าเทอม

2) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัยโดยตรง ได้แก่ ค่าอุปกรณ์ในการเรียน เช่น ตำรา เครื่องแต่งกาย สมุด ปากกา ฯลฯ ค่าถ่ายเอกสาร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการศึกษา ค่าใช้จ่ายสุขภาพและอื่น ๆ

5.1.2 ต้นทุนไม่แข็งชัดประกอบด้วย

1) ค่าเสียโอกาสในการทำงานหากไม่ได้ศึกษาต่อ โดยคิดจากเงินเดือนที่ควรจะได้รับจากการทำงานในวุฒิสูงสุดก่อนเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ ม.6 ปวช. และปวส.

2) ค่าเสียโอกาสจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยคิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนสูงสุดที่ประกาศโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 11 มกราคม 2564 ร้อยละ 0.95

5.2 สูตรในการวิเคราะห์ต้นทุนทั้งหมด คือ

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ทั้งหมด/ภาคเรียน=ต้นทุนชัดแจ้งทั้งหมด/ภาคเรียน + ต้นทุนไม่ชัดแจ้งทั้งหมด/ภาคเรียน

ผลการวิจัย

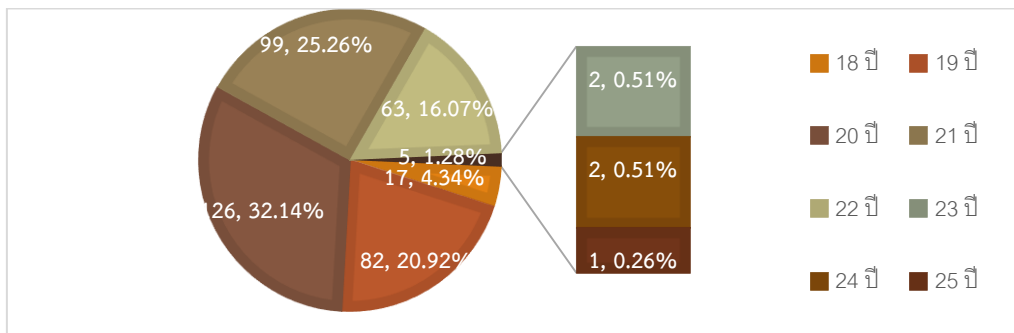
1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 392 คน สามารถจำแนกข้อมูลทั่วไปโดยใช้ค่าสถิติความถี่และร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 76.02 และเพศชาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.98 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามเพศ

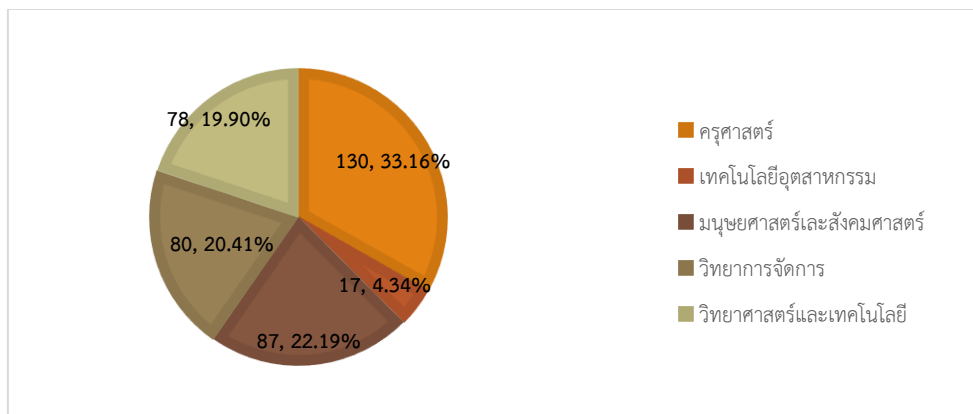
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	94	23.98
หญิง	298	76.02
ผลรวมทั้งหมด	392	100.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาอายุ 21 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.26 น้อยที่สุดคือ อายุ 25 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.26 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่คณะ ครุศาสตร์ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.16 รองลงมาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.19 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34 น้อยที่สุดคือคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34 ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามคณะ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 รองลงมาชั้นปีที่ 3 จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.04 น้อยที่สุดคือชั้นปีที่ 5 ขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.77 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามชั้นปี

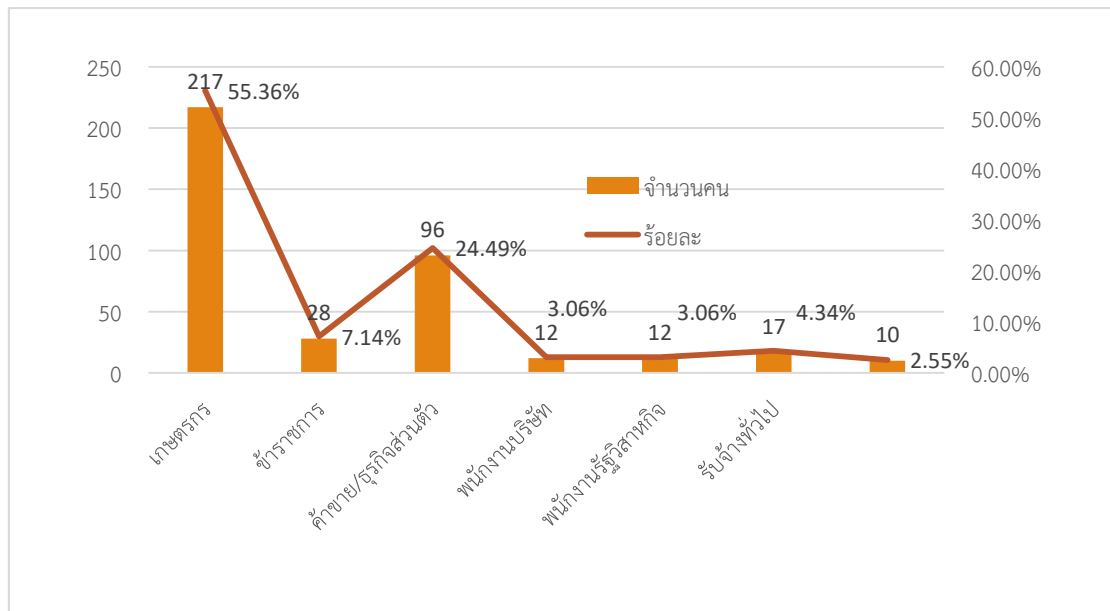
ชั้นปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	75	19.13
2	138	35.20
3	106	27.04
4	70	17.86
5 ขึ้นไป	3	0.77
ผลรวมทั้งหมด	392	100.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนจะมาศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 95.92 รองลงมา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30 น้อยที่สุด ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนจะมาศึกษาในระดับปริญญาตรี

วุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนจะมาศึกษาในระดับปริญญาตรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปวช.	9	2.30
ปวส.	7	1.79
ม.6	376	95.92
ผลรวมทั้งหมด	392	100.00

จากภาพที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน จำนวน 217 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.36 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 น้อยที่สุดประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง ช่างก่อสร้าง ทำงานโรงงาน ว่างาน และรับเหมาก่อสร้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.55

ภาพที่ 3 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอาชีพผู้ประกอบการ

2. ผลการศึกษาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์

โดยผลการศึกษาจะใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและร้อยละและนำเสนอตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ (บาท/ภาคเรียน/คน)

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์	คณะครุศาสตร์		คณะวิทยาการจัดการ		คณะวิทยาศาสตร์ฯ		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนชัดเจน										
1.1 ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัยโดยตรง										
1.1.1 ค่าธรรมเนียมการศึกษา (ค่าเทอม)	8,548.08	9.32	8,682.50	8.58	9,462.18	9.149	11,600.59	12.87	9,449.07	9.027
1.1.2 ค่าธรรมเนียมอื่นๆนอกเหนือจากค่าเทอม เช่น ค่าห้องสมุด ค่ากิจกรรม	1,125.00	1.23	635.00	0.63	1,079.36	1.04	632.35	0.70	1,540.22	1.47
1.2 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัยโดยตรง										
1.2.1 ค่าอุปกรณ์การเรียน เช่น ตำรา เครื่องแต่งกาย สมุด ปากกา ฯลฯ	1,673.69	1.83	1,286.71	1.27	1,942.31	1.88	708.82	0.79	1,749.99	1.67
1.2.2 ค่าถ่ายเอกสาร	697.25	0.76	579.13	0.57	657.92	0.64	311.76	0.35	683.29	0.65
1.2.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการศึกษา ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก โทรศัพท์มือถือ ไอแพด	11,328.22	12.36	12,164.30	12.03	15,695.51	15.18	8,411.18	9.33	11,233.22	10.73
1.2.4 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	387.44	0.42	648.72	0.64	492.31	0.48	117.65	0.13	505.88	0.48
1.2.5 ค่าอินเทอร์เน็ต	1,926.00	2.10	2,254.90	2.23	2,034.51	1.97	1,848.24	2.05	1,790.25	1.71
1.2.6 ค่าเดินทางไปมหาวิทยาลัย	1,639.07	1.79	2,105.50	2.08	1,868.05	1.81	1,058.82	1.17	2,480.47	2.37
1.2.7 ค่าอาหาร	9,481.58	10.34	11,586.11	11.45	10,652.94	10.30	8,025.00	8.91	12,015.38	11.48
1.2.8 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง ฯลฯ	3,815.38	4.16	5,770.00	5.70	5,134.55	4.96	4,447.06	4.93	4,939.49	4.72
1.2.9 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว หรือพักผ่อนหย่อนใจ	3,149.23	3.43	5,473.42	5.41	4,021.05	3.89	3,505.88	3.89	4,437.21	4.24
1.2.10 ค่าที่พัก	8,473.23	9.24	9,620.25	9.51	9,276.32	8.97	9,623.53	10.68	9,520.47	9.10
1.2.11 ค่าน้ำ ค่าไฟ	1,896.18	2.07	2,186.95	2.16	2,361.82	2.28	1,219.76	1.35	1,986.41	1.90
1.2.12 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าแก๊สหุงต้ม หน้ากากอนามัย ฯลฯ	2,345.05	2.56	2,221.43	2.20	3,657.96	3.54	1,700.00	1.89	2,169.52	2.07
1.2.13 ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ที่เกิดจากการเจ็บป่วยในการเรียนออนไลน์	84.18	0.09	368.15	0.36	31.38	0.03	321.02	0.36	13.91	0.01
รวมต้นทุนชัดเจน	56,569.58	61.70	65,583.07	64.84	68,368.17	66.11	53,531.66	59.40	64,514.78	61.63
2. ต้นทุนไม่ชัดเจน										
2.1 ค่าเสียโอกาสในการทำงานหากไม่ได้ศึกษาต่อ	34,933.85	38.10	35,357.50	34.96	34,832.82	33.68	36,416.47	40.41	39,954.02	38.17
2.2 ค่าเสียโอกาสจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	179.14	0.20	207.68	0.21	216.50	0.21	169.52	0.19	204.30	0.20
รวมต้นทุนไม่ชัดเจน	35,112.99	38.30	35,565.18	35.16	35,049.32	33.89	36,585.99	40.60	40,158.32	38.37
รวมต้นทุนทั้งหมด	91,682.57	100.00	101,148.25	100.00	103,417.49	100.00	90,117.65	100.00	104,673.10	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าทุกคณะมีต้นทุนชัดเจนในสัดส่วนมากกว่าต้นทุนไม่ชัดเจน ซึ่งคณะครุศาสตร์ นักศึกษาแต่ละคนจะมีต้นทุนทั้งหมด 91,682.57 บาท/ภาคเรียน เป็นต้นทุนชัดเจน 56,569.58 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ต้นทุนไม่ชัดเจน 35,112.99 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.30 ซึ่งต้นทุนมากที่สุดคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวนเงิน 11,328.22 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.36 รองลงมาคือ ค่าอาหาร จำนวนเงิน 9,481.58 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.58 และน้อยที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ จำนวนเงิน 84.18 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.09

คณะวิทยาการจัดการ นักศึกษาแต่ละคน มีต้นทุนทั้งหมด 101,148.25 บาท/ภาคเรียน เป็นต้นทุนชัดเจน 65,583.07 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.84 ต้นทุนไม่ชัดเจน 35,565.18 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.16 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่ามากที่สุดคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวนเงิน 12,164.30 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.03 รองลงมาคือ

ค่าอาหารจำนวนเงิน 11,586.11 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.45 และน้อยที่สุด คือค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝาก จำนวนเงิน 207.68 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.21

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาแต่ละคนมีต้นทุนทั้งหมด 103,417.49 บาท/ภาคเรียน เป็นต้นทุนขัดแย้ง 68,368.17 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.11 ต้นทุนไม่ขัดแย้ง 35,049.32 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 33.89 ซึ่งต้นทุนมากที่สุดคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวนเงิน 15,695.51 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 15.18 มากที่สุด รองลงมาคือค่าอาหาร จำนวนเงิน 10,652.94 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.30 และน้อยที่สุดคือค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ จำนวนเงิน 31.38 คิดเป็นร้อยละ 0.03

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม นักศึกษาแต่ละคน มีต้นทุนทั้งหมด 90,117.65 บาท/ภาคเรียน เป็นต้นทุนขัดแย้ง 53,531.66 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.40 ต้นทุนไม่ขัดแย้ง 36,585.99 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.60 โดยต้นทุนขัดแย้งมีส่วนที่มากกว่าต้นทุนไม่ขัดแย้ง ซึ่งต้นทุนมากที่สุดคือค่าธรรมเนียมการศึกษา จำนวนเงิน 11,600.59 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.87 มากที่สุด รองลงมาคือค่าที่พัก จำนวนเงิน 9,623 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.68 และน้อยที่สุดคือค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง จำนวนเงิน 117.65 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.13

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์นักศึกษาแต่ละคน มีต้นทุนทั้งหมด 104,673.10 บาท/ภาคเรียน เป็นต้นทุนขัดแย้ง 64,514.78บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 61.63 ต้นทุนไม่ขัดแย้ง 40,158.32 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.17 ซึ่งต้นทุนมากที่สุดคือค่าอาหาร จำนวนเงิน 12,015.38 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.48 รองลงมา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวนเงิน 11,233.22 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.73 และน้อยที่สุด คือค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ จำนวนเงิน 13.91 บาท/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.01

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ต้นทุนขัดแย้งทั้งค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัยโดยตรงและไม่โดยตรงมากกว่าต้นทุนไม่ขัดแย้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุทิตา ชิงค์ (2562) ลลิต หวังสันติ (2551) รวมถึง ฐิติพร ตันติศรียานุรักษ์ และสันติยา เอกอัคร (2551) แต่อย่างไรก็ตามจำนวนเงินจะมีความแตกต่างกันออกไปเนื่องจากการศึกษาที่แตกต่างตามมหาวิทยาลัยและหลักสูตร อีกทั้งในครั้งนี้เป็นการศึกษาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์จึงทำให้มีต้นทุนบางประเภทที่พิจารณาต่าง ๆ กัน อาทิ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีจำนวนเงินที่สูงและนักเรียนร้อยละ 50 ต้องซื้ออุปกรณ์เหล่านี้เพิ่มเติม เนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าว ในขณะที่งานวิจัยเดิมที่เคยได้มีการศึกษาเป็นเพียงการวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ดังนั้นจึงไม่มีการนำต้นทุนเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 ปี คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จบการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยคือมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ มีต้นทุนขัดแย้งในสัดส่วนที่มากกว่าต้นทุนไม่ขัดแย้ง โดยเมื่อเปรียบเทียบแต่ละคณะพบว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์เฉลี่ยต่อคน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีต้นทุนมากที่สุดเป็นจำนวนเงิน 104,673.10 บาท/ภาคเรียน รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนเงิน 103,417.49 บาท/ภาคเรียน และน้อยที่สุดคือคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมจำนวนเงิน 90,117.65 บาท/ภาคเรียน โดยภาพรวมพบว่าต้นทุนที่มากที่สุดคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำผลการศึกษาไปใช้ควรคำนึงถึงต้นทุนทางการศึกษาหรือค่าธรรมเนียมของสถาบันเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ทั้ง 5 คณะ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเท่านั้น ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละมหาวิทยาลัย

2. จากผลการศึกษาพบว่าต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นมีค่าใช้จ่ายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในสัดส่วนที่สูง และเพิ่มขึ้นมาจากจากการเรียนการสอนรูปแบบปกติ อีกทั้งการเรียนออนไลน์ยังทำให้ผู้เรียนมีต้นทุนด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากผู้บริหารทางการศึกษาควรนำข้อมูลส่วนนี้ไปใช้ในการวางนโยบายเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในงานวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ในการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ดังนั้นในอนาคตควรศึกษาต้นทุนในการเรียนรูปแบบปกติเพื่อเปรียบเทียบว่ามีต้นทุนในการศึกษาแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรศึกษานโยบายการแก้ไขปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายการศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติพร ตันตศิณียานุรักษ์, และ สันติยา เอกอัคร. (2551). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นวลศรี จารุทรศน์. (2552). ต้นทุนทางการศึกษาของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง. วิทยานิพนธ์. คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2563). รายงานจำนวนนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2563. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2564 จาก https://lru.ac.th/th/?page_id=78
- มูทิตา ชิงค์. (2562). การวิเคราะห์ต้นทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารบริหารศาสตร์. 2(3). 1-15.
- ลลิต หวังสันติ. (2551). การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาระดับปริญญาโทในหลักสูตรสาขาวิชาร่วม (ภาคพิเศษ). วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Econ Digest. (2564). เรียนออนไลน์ "ผู้ปกครอง"พร้อมไหม? ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2564 จาก <https://bit.ly/3ukyAlZ>.